

N:o 41.

Af herr **Wijk, Ivar**, *angående frihet från förhöjning af skatt för socker från råsockerfabrikerna i Östergötland och Västergötland samt den under anläggning varande råsockerfabriken på Öland.*

Uti motiveringen till Kungl. Maj:ts nådiga proposition n:o 10 angående förhöjning i sockerskatten sägas på sidorna 21—23 många beaktansvärda saker angående arbetena för sockerbetodlingen i Öster- och Västergötland, dess berättigande och dess obestriddiga nytta särskildt för jordbrukets höjande i respektive provinser och erkännande af att dessa fabriker redan nu arbeta under mycket svåra förhållanden och att de ej kunna bära en skatteförhöjning. För att råsockerbruken skola komma ur sina trångmål är det först och främst nödvändigt, säger finansministern, »att de lyckas vinna tillräcklig areal för betodling och få den därtill använda jorden bragt i full växtkraft. Men härtill åtgår tid som måste räknas i flera eller färre år. Skulle nu genom den ökade skattskyldigheten omkostnaderna för sockerproduktionen, innan sådan tid beredts bruken, ökas, blefve sockerbruksbolagens ställning uppenbarligen synnerligen brydsam, om icke ohållbar.»

Vidare säger statsrådet på sid. 23:

»Inför en sådan situation anser jag mig bäst tillgodose det allmännas intresse genom att föreslå en sådan anordning, att bruken, som haft svårt att draga sig fram under nuvarande skatteförhållanden, beredas tid att söka föra rörelsen öfver på säker grund innan det socker, som där produceras, får vickännas ökade bördor.»

Bih. till Riksd. Prot. 1908. 1 Saml. 2 Afd. 1 Band. 16 Häft. (N:is 41, 42.) 1

De respektive sockerbruken hafva fullväl insett nödvändigheten af en rätt lång tidsperiod för att kunna öfvervinna befolkningens misstro till något nytt och hafva funnit att raffinaderiet i Lidköping, sedan tullförhållandena omöjliggjort import af råsocker, måste trygga sitt behof af råsocker genom synnerligen kostbara och omfattande åtgärder. Den främsta af dessa planlades och påbörjades redan förra året genom anläggande af en råsockerfabrik vid Mörbylånga på Öland. Med beräkning att betodlingen för sagda fabrik skulle kräfva kortare tid än hvad beträffar mellersta Sverige att få den inarbetad, ansågo vederbörande intressenter att man på detta sätt skulle kunna något så när trygga behofvet af råsocker som äfven därigenom gifva tid åt odlingens utveckling i Öster- och Västergötland, hvilken odling man ej ville uppgifva.

Vid Lidköpings sockerfabriks aktiebolags rekonstruktion af sin affär ansågs denna faktor såsom den viktigaste och hela affären baserades härpå. Skulle nu Kungl. Maj:ts proposition godkännas, blefve affären tvärt emot finansministerns tydligt uttalade önskan totalt ruinerad, alla kostnader som nedlagts därpå, bortkastade, och jordbruket ginge helt förlustigt den stora nytta betodlingen otvifvelaktigt medför.

Vill man gifva nödig tid för arbetet, så måste för det första den eftergift i skatten, som skall göras för sockret som tillverkas i Öster- och Västergötland och som raffineras i Lidköping, utsträckas till det råsocker som utvinnes af sockerbetor vid fabriken vid Mörbylånga. Vidare torde en tidsperiod af 10 år vara den miusta, under hvilken man behöfde arbeta i trygghet för ökad skatt utöfver den nuvarande. Goda skäl funnes för att upprepa förut gjord framställning om lindring i den närvarande sockerskatten, och har den sist gjorda skatteomläggningen kostat intressenterna i Lidköpingsbruket miljoner. Det försök, som nu gjorts att med god medverkan från flera håll söka bevara affären, torde nog hafva full rätt att vinna stöd från Riksdagen.

Utän att inlåta oss på frågan i öfrigt anhålles värdsamt att, därest Riksdagen skulle besluta någon som helst förhöjning i nu gällande sockerskatt, Riksdagen i sammanhang därmed ändock måtte besluta: att en dylik förhöjning icke skall gälla sockret från råsockerfabrikerna i Östergötland och Västergötland samt på Öland och att till följd häraf uti mom. 1 af förordning angående ändrad lydelse af 1 § i förordningen den 11 oktober 1907 angående beskattning af socker skall införas följande bestämmelse:

För det socker, som tillverkas vid de redan anlagda råsockerfabrikerna i Östergötland och Västergötland samt vid den under anläggning varande råsockerfabriken på Öland och utlämnas till fritt bruk antingen omedelbart från samma fabriker eller från raffinaderiet i Lidköping efter där verkställd raffinering, utgår dock skatten fortfarande med 13 öre för hvarje kilogram; ägande Kungl. Maj:t att meddela behöfliga kontrollföreskrifter.

Stockholm den 5 februari 1908.

Ivar Wik.

Uti motionens syfte instämma:

Ludvig Douglas.

C. Cedercrantz.